

Květy morušovníků mu připomínaly rodné Lhenicko? První Čech v Praze v Texasu

„Vesnička Praha v Texasu, dříve Mulberry zvaná podle stejnojmenného potoka, jenž teče skoro středem této osady má na březích hojnost morušových stromů (morušovník bílý, mulberry). V krajině té usadil se nejprve Matěj Novák, rodilý z Vadkova u Lhenic v Čechách, nyní již zemřelý, který přibyl do Texasu v roce 1854.

Za těchto starých dob v Texasu bylo ovšem těžko se živiti člověku chudému, místní řeči a způsobům neznalému. Avšak Matěj Novák nezoufal. Pracoval, střídal a pomaloučku se učil na svízele zapomínat mezi třemi Američany, kteří tu ve velkých texaských pustinách byli jedinými pány a majetníky rozsáhlých farem. Zabývali se na nich buď chovem dobytka, nebo sadařstvím, majíce zde k práci mnoho set černých otroků. Když pak měl Novák něco peněz našetřeno, zakoupil lacino několik set akrů pozemků, zbudoval si domek a zřídil vlastní farmu.

Teprve za pár let sem za ním přišli jiní Češi a Moravané. Roku 1864 už bylo usazeno dvacet rodin. Shromažďovali se každou neděli v obydlí Matěje Nováka ku společné modlitbě. Záhy docházel k nim každý měsíc jeden Francouz - páter Viktor Gury ze vzdálenějšího Frelsburgu.

Farmář Matěj Novák pak daroval jeden ze svých pozemků ke stavbě první malé budovy, kam ke kázání dojížděl polský kněz. Jak těžce osadníci svůj katolický kostelíček budovali? Dříví voženo bylo 150 mil od Prahy. K vykonání cesty té potřebovali tři neděle. Konečně roku 1881 ujal se duchovní správy českých katolíků P. František Žák (píše se nyní po americku Shea) a r. 1892 na stejném místě začal s novostavbou velkého zděného kostela s farou za 12 000 dollarů. Kostel Nanebevzetí Panny Marie tak byl dokončen r. 1895. Farní osada Praha jest dnes nejsilnější českou osadou v Texasu. Do katolické školy tu chodí přes 200 dítek, je zde několik českých obchodů, hostinců, klub „Texan“ a ochotnický spolek „Tyl“. Od r. 1892 v Praze působil i čtenářský svobodomyšlný spolek, který však brzy zanikl. Stát Texas jest zván Lone Star (Osamělá hvězda), samostatnou republikou prohlášen 21. 4. 1836, r. 1845 přijat do svazku Spojených států.“

***Pramen:** Dějiny Čechův Amerických, díl III, stát Texas. Sepsal Jan Habenicht, Chicago. S mnohými obrazy. Vydáno v St. Louis, tiskem a nákladem časopisu Hlas, 1904.*

Co se v knize nepíše? Že Matěj Novák se narodil na Prachaticku v obci Vadkov čp. 1 roku 1818 jako syn zdejšího sedláka Františka Nováka a jeho ženy Kateřiny rozené Borovkové. Do zámoří se vypravil ve věku 36 let s celou rodinou. Matějova manželka Terezie byla o pět let starší a pocházela z Frantol čp. 23. V novém domově se tak ocitly i jejich děti Jan (12 let), Vavřinec (10 let), šestiletá Barbora a tříletá Maruška. Spolu s nimi se v Mulberry usadila také Matějova svobodná pětadvacetiletá sestra Anna Nováková. K přejmenování místa na Prahu došlo r. 1858.

Miloslav Trnka